

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till:
ju.L5@regeringskansliet.se

Remissyttrande över promemorian Hyra anstaltsplatser utomlands (Ds 2025:1)

Ert dnr Ju2025/00311

Allmänna synpunkter

Inledningsvis kan konstateras att frågan om att hyra anstaltsplatser utomlands är komplex och att en sådan ordning kan medföra juridiska och praktiska svårigheter.

En utgångspunkt för förslaget är att en placering i anstalt utomlands ska uppfylla såväl svensk lag som Sveriges internationella förpliktelser samt att en sådan placering ska vara likvärdig en placering i anstalt i Sverige. Som utredningen konstaterar kommer de närmare förhållandena för sådana placeringar och vilka villkor som kommer att gälla för intagna i fråga om geografisk placering, förekomst av svensk personal, språk m.m. dock i stor utsträckning att styras av det avtal som sluts mellan Sverige och det mottagande landet. Det är därför svårt att nu bedöma förslagets konsekvenser och i vilken utsträckning en placering i anstalt utomlands kommer att vara förenlig med gällande rätt och likvärdig med en placering i Sverige. Utredningen har på ett flertal områden gjort överväganden om vad som krävs för att en anstaltsplacering utomlands ska vara lämplig och tillåten. Det kan dock konstateras att den föreslagna lagtexten möjliggör en väsentligt vidare tillämpning än vad övervägandena ger uttryck för. Därtill kommer att det finns en hel del osäkerhet kring en rad arbetsrättsliga eller arbetsgivarpolitiska frågor som förslaget väcker, vilket också Arbetsgivarverket har lyft i sitt remissyttrande.

Det finns mot denna bakgrund en stor osäkerhet i vad förslaget i sin helhet egentligen kommer att innebära och kammarrättens möjlighet att göra en bedömning ur ett rättsligt perspektiv är därför också starkt begränsad. Kammarrätten vill dock lämna följande synpunkter på en del av förslagen.

Besök och andra kontakter

En intagen får, med vissa undantag, ta emot besök i den utsträckning det lämpligen kan ske. Placering av intagna utomlands bör normalt innebära längre resväg och högre kostnader för besökare. En placering i anstalt utomlands riskerar därigenom att i praktiken begränsa den intagnes rätt att ta emot besök. Det kan därför ifrågasättas om en placering i anstalt utomlands, i detta avseende, kan ses som likvärdig med en placering i Sverige.

Utredningen har bedömt att begränsade möjligheter att ta emot besök vid placering utomlands i viss mån kan kompenseras genom att den intagne ges ökade möjligheter till kontakt via telefon. Utredningen har dock inte föreslagit några författningsändringar i detta avseende. Även för telefonkontakt gäller, med vissa undantag, att en intagen har rätt till sådana kontakter i den utsträckning det lämpligen kan ske. En intagens möjlighet att ha sådana kontakter kan därmed begränsas av anstaltens resurser och så sker också i praktiken. Ett säkerställande av en ökad möjlighet till elektronisk kommunikation torde därför förutsätta att rätten till sådan kommunikation stärks i jämförelse med dagens reglering.

Komplettering av 2 kap. 2 e § fängelselagen (2010:610)

Den föreslagna bestämmelsen i 2 kap. 2 e § fängelselagen, som föreskriver när en intagen inte längre får vara placerad utomlands, bör kompletteras för att klargöra att den även omfattar situationer där utlandsplaceringen inte längre framstår som lämplig enligt 2 kap. 2 a § tredje stycket.

I övrigt har kammarrätten, utifrån de utgångspunkter som domstolen har att beakta, inte några synpunkter att lämna på det förslag som presenteras i promemorian.

Yttrandet har beslutats av kammarrättspresidenten Monica Dahlbom och kammarrättsrådet Erik Hannus. Dokumentet har ingen underskrift.

Tf. kammarrättsassessorn Rasmus Gabrielsson har föredragit ärendet.